

**UCHWAŁA NR LVIII/436/2014
RADY MIEJSKIEJ W DREZDENKU**

z dnia 5 listopada 2014 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rada Miejska w Drezdenku uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Drezdenka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Drezdenku

Adam Kołwzan

Załącznik do Uchwały Nr LVIII/436/2014
Rady Miejskiej w Drezdenku
z dnia 5 listopada 2014 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2015-2017

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017 Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017

1. WSTĘP

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017

jest realizacją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2013r. poz. 135 z późn. zm.) zgodnie, z którym do zadań własnych gminy należy „opracowywanie i realizowanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Głównym celem programu jest dążenie do ograniczania skali i skutków przemocy domowej na terenie gminy Drezdenko.

Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy, jak też edukację osób stosujących przemoc przez służby i instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe.

Cele i zadania programu, a także źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych.

Zakładając, że niniejszy program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, wówczas przyczyni się on do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy a tym samym poprawy kondycji rodzin.

2. PRZEMOC W RODZINIE – PODSTAWY TEORETYCZNE

Rodzina i dom rodzinny utożsamiane są z bezpiecznym schronieniem przed wszelkim złem świata zewnętrznego, jednak dla wielu osób są miejscem cierpienia, poniżenia, lęku i rozpacz.

Termin „przemoc w rodzinie” określa wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić.

Rada Europy zdefiniowała przemoc domową jako każde działanie lub zaniechanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzi rozwojowi jego osobowości.

Przemoc dotyka wszystkich członków rodziny, niezależnie od wieku i płci, czy warstw społecznych. Może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale zawsze jest zachowaniem negatywnym o dużej szkodliwości społecznej.

Uważa się, że statystyki policyjne oraz inne oficjalne źródła nie odzwierciedlają skali zjawiska przemocy. Sprawcy przemocy są bezwzględni, zniewalają swe ofiary stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Ofiary natomiast są zwykle bierne, cechuje je poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty przemocy.

Ważnym jest, aby sprawca przemocy otrzymał konkretny sygnał, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem, nie tolerowanym przez prawo, a ofiara nie czuła się bezradna i pozostawiona sama sobie.

Przemoc w rodzinie – jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę siły, działaniem lub zaprzestaniem działania skierowanym przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste, powodując cierpienia i szkody.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że jest intencjonalna, działania sprawcy są zamierzone i mają na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Siły są nierówne, więc w relacji jedna ze stron ma przewagę nad

drugą. Sprawca narusza prawa i dobra osobiste, wykorzystuje swoją przewagę i narusza podstawowe prawa ofiary, tj. godności, szacunku i nietykalności fizycznej.

RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

PRZEMOC FIZYCZNA

Popychanie, kopanie, duszenie, bicie, policzkowanie, obezwładnianie, nieudzielanie pomocy, porzucenie, używanie broni, ograniczanie snu i jedzenia, itp.

PRZEMOC PSYCHICZNA

Poniżanie, narzucanie poglądów, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów społecznych, zawstydzanie, zastraszanie, szantaż, wyśmiewanie, wmawianie zaburzeń psychicznych, itp.

PRZEMOC EKONOMICZNA

Zaniedbywanie potrzeb materialnych rodziny, odbieranie pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, itp.

PRZEMOC SEKSUALNA

Zmuszanie do pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych, gwałt, krytyka zachowań seksualnych, sadystyczne formy współżycia seksualnego, itp.

Przemoc dzieli się również na:

GORĄCĄ – naładowaną furią, złością, gniewem, pełną ekspresji,

CHŁODNĄ – bez gniewu, z premedytacją, uporządkowaną, mogą jej przyświecać pozytywne cele tj. przekonania, filozofia, wiara, itp.

Przemoc przebiega w cyklu, w którym wyodrębnia się trzy fazy.

1. **FAZA NARASTAJĄCEGO NAPIĘCIA** – w zachowaniu sprawcy pojawia się napięcie, złość, poirytowanie; prowokuje awantury, traci panowanie nad swoimi emocjami; sięga po alkohol lub inne środki odurzające. Ofiara przemocy uspakaja, spełnia zachcianki, stara się jak najlepiej wywiązywać ze swoich obowiązków, przeprosza, stara się poprawić humor sprawcy, doświadcza dolegliwości psychosomatycznych; prowokuje awanturę.

2. **FAZA GWAŁTOWNEJ PRZEMOCY** – sprawca staje się gwałtowny, wpada w szał, wyładowuje się dokonując aktów przemocy wobec ofiary.

Ofiara uspokaja, usiłuje się bronić, jest bezradna; po akcie przemocy jest w szoku, odczuwa wstyd, upokorzenie, przerażenie; staje się apatyczna, traci ochotę do życia, odczuwa złość i bezradność.

3. **FAZA MIODOWEGO MIESIĄCA** – sprawca przemocy przeprosza, okazuje skruchę, żałuje, obiecuje poprawę, usiłuje tłumaczyć swoje zachowanie, zapewnia, że więcej tego nie zrobi; dba o ofiarę, spędza z nią czas, kupuje kwiaty, prezenty. Ofiara przemocy zaczyna wierzyć w przemianę sprawcy; czuje się kochana, odczuwa bliskość, jest pełna nadziei.

Po okresie miodowego miesiąca cykl ten się powtarza.

Przemoc w rodzinie może być kontrolowana wyłącznie w sytuacji, gdy osoby zajmujące się tym problemem współpracują ze sobą, skutecznie wykorzystując potencjał środowiska lokalnego, w tym instytucje działające na ich terenie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zakłada ona zwiększenie skuteczności, inicjowanie nowych i wspieranie podejmowanych już działań w zakresie rozwiązywania problemu przemocy. Ustawodawca obowiązek ochrony rodziny przed przemocą nakłada głównie na samorząd gminny i powiatowy, kładąc szczególny nacisk na:

- tworzenie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- opracowywanie i realizację programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- prowadzenie ośrodków wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Dokument opracowano na podstawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (MP poz.445 z 2014r. uchwała Nr 76 Rady Ministrów), przyjmując zbliżoną do niego strukturę budowy i zakres merytoryczny.

Program stanowi element Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Drezdenko na lata 2014-2020.

3. Misja i cele szczegółowe Programu:

Minimalizacja zjawiska przemocy w gminie Drezdenko poprzez stworzenie sprawnego systemu monitorowania i pomocy ofiarom oraz sprawcom przemocy w rodzinie.

4. CEL GŁÓWNY:

Zmniejszenie rozmiaru przemocy w rodzinach na terenie gminy poprzez:

1. systematyczne szkolenia na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
2. zwiększenie dostępności pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw,
3. koordynacja działań służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie oraz organizacji pożytku publicznego,
4. wzrost świadomości i wrażliwości społecznej.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. liczba interwencji wobec sprawców;
2. liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” przez policję, pomoc społeczną, placówki leczenia odwykowego;
3. liczba ponownych incydentów stosowania przemocy wśród sprawców objętych procedurą „Niebieskiej Karty”;
4. liczba sprawców zobowiązanych wyrokiem sądu do uczestnictwa w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych;
5. liczba sprawców objętych działaniami edukacyjno-korekcyjnymi;
6. liczba osób skazanych z art. 207. KK;

5. DZIAŁANIA

Działania na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowane na terenie gminy Drezdenko:

1. Prowadzenie **punktu informacyjno-konsultacyjnego** : udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej, działalność telefonu zaufania, realizacja programów środowiskowych.

2. Przeciwdziałanie **przemocy w rodzinie w rodzinie z problemem alkoholowym**. W przypadku, gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu należy powiadomić Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która przeprowadzi dokładne rozeznanie sytuacji, wezwie osobę nadużywającą alkohol i stosującą przemoc na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich, udzieli wsparcia socjalnego, psychologicznego, prawnego osobom poszkodowanym, prowadzi dokumentację przypadku, w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomi organy ścigania, w razie konieczności powiadomi policję i będzie wnioskować o objęcie rodziny działaniami zgodne z kompetencjami, np. wizyty dzielnicowe, w razie konieczności powiadomi ośrodek pomocy społecznej i wnioskować będzie o objęcie rodziny działaniami zgodnie z kompetencjami, wnioskować do sądu rejonowego o zastosowanie, wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, współpracować z innymi instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym.

3. Działalność **Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego**. Realizacja następujących zadań:

Udzielanie pomocy, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowisku, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów. Podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie. Udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będących świadkami przemocy w rodzinie.

Podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.

4. Udział w specjalistycznych **szkoleniach** członków zespołu interdyscyplinarnego.

5. **5. Edukacja społeczności** gminy Drezdenko poprzez: lokalne media, wydawanie ulotek, zakup broszur, współdziałanie w lokalnych i krajowych kampaniach edukacyjnych. Zamieszczenie na tablicach informacyjnych, na stronie internetowej informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy.

6. Współpraca z ośrodkami wsparcia udzielającymi pomocy w sytuacjach kryzysowych.

7. Ochrona osób starszych oraz niepełnosprawnych przed przemocą.

8. Specjalistyczna pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie – współpraca m.in. z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

9. Wspomaganie działalności stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.

6. REALIZATORZY PROGRAMU:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Drezdenku,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policja,
- Służba zdrowia,
- Oświata,
- Fundacja Dom Wspólnoty Barka i inne organizacje pozarządowe,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Służby Kuratorskie Sądu Rodzinnego.

7. SPODZIEWANE EFEKTY:

1. Zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy na terenie gminy Drezdenko.
3. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania przemocy.
4. Zwiększenie dostępności i skuteczności działania instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
5. Minimalizacja zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy.
6. Zwiększenie liczby osób profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz pomagającym ofiarom przemocy.

8. ZASADY FINANSOWANIA:

1. Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w dziale 85205.
2. Budżet Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii (środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i terapię).
3. Środki pozyskane z innych źródeł (np. dotacje).

UZASADNIENIE

Utworzenie **Gminnego Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017** jest zgodne z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493). Zgodnie z art. 6 pkt 1 tej ustawy, gmina ma obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wynika to także z zapisów „Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Gminny Program Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie na lata 2015-2017 ma za zadanie usystematyzować działania służące przeciwdziałaniu zjawisku przemocy w rodzinie, podejmowane przez gminę i inne podmioty na jej terenie. Program ma stworzyć podwaliny sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego realizacja jest konieczna ze względu na wzrost przemocy w rodzinach na terenie gminy.